

SUOMEN ITÄMERI-INSTITUUTTI
THE BALTIC INSTITUTE OF FINLAND

ITÄMERI-INSTITUUTIN SÄÄTIÖ
TOIMINTAKERTOMUS
2006

Sisällys

1. Säätiön perustaminen ja tarkoitus	3
2. Säätiön hallinto	3
3. Suomen Itämeri-instituutti	4
3.1. Henkilöstö	4
4. Toiminta	4
5. Projektit	5
5.1. Challenge of eCitizen –Promoting eGovernment Actions in European Cities	5
5.2. VBN InnoReg –Strengthening Via Baltica Nordica Macro-Region through Regional Innovation Promotion	6
5.2.1. SPb InnoReg –Promoting Regional Innovation System in St.Petersburg through Transnational Cooperation	7
5.3. Promoting Intellectual Property Protection and Related Public Awareness Raising in St. Petersburg	7
5.4. Ilmanlaadun hallintajärjestelmien kehittäminen Pietarissa - Pietarin ja suomalaisten kaupunkien välinen ympäristöyhteistyöhanke	9
5.5. Alueiden välisen ilmanlaadun hallinnan edistäminen Itämeren alueella – Pietarin ja suomalaisten kaupunkien välinen ympäristöyhteistyöhanke	9
5.6. ePietari II -pilottihanke tietoyhteiskuntakehityksen vauhdittamiseksi Pietarissa	10
5.7. Pohjoisen ulottuvuuden kansalaisjärjestöhanke	11
5.8. Stroifinex 1 –rakennustarvikealan vientirengas Pietariin	12
5.9. StroiFinex 2 –rakennustarvikealan vientirengas Pietariin	12
5.10. EkoFinnex –ympäristöalan vientirengas Puolaan	12
5.11. IT Sweden 2 - informaatioteknologian vientirengas Ruotsiin	12
5.12. Baltic Sea ICT –ICT-alan vientirengas Itämeren alueelle	12
5.13. IT Poland - informaatioteknologian vientirengas Puolaan	13
6. Foorumitoiminta	13
7. Koulutus	14
7.1.. Artikkelit, media	14
8. Muu toiminta	15
8.1. Suomen Itämeri-instituutin viestintäsuunnitelma	15
8.2. Tampereen hakemus Euroopan vuoden 2011 kulttuuripääkaupungiksi	16
8.3. St. Petersburg-Tampere Knowledge Society Partnership	17
8.4. Itämeren kaupunkien liiton UBC:n tietoyhteiskuntakomissio	17
8.5. Pietarin toimisto	17
8.6. Luova Tampere –kulttuurivientihanke	17
8.7. Tampereen Nuorkauppakamarin vienti- ja ympäristöpalkintoraati	18
8.4. Seminaari- ja konferenssimatkat	18
8.5. Vuoden 2006 aikana valmisteltuja tulevia hankkeita	20
9. Säätiön talous	21

Itämeri-instituutin säätiön toimintakertomus 2006

1. Säätiön perustaminen ja tarkoitus

Tampereen kaupunginvaltuusto hyväksyi Itämeri-instituutin säätiön perustamisen sekä säännöt kokouksessaan 31.3.1993.

Oikeusministeriö on myöntänyt luvan säätiön perustamiseen ja vahvistanut säännöt 14.9.1993. Säätiö on merkitty säätiörekisteriin 17.3.1994.

Itämeri-instituutin säätiön tarkoituksena on

1. herättää ja vahvistaa Itämeren alueeseen sekä sen poliittiseen, taloudelliseen ja kulttuuritoimintaan kohdistuvaa kiinnostusta muualla Euroopassa ja sen ulkopuolella
2. edistää kansainvälistä poliittista, taloudellista ja kulttuurin eri alojen vuorovaikusta sekä yhteistyöhankkeita Itämeren vaikutuspiirissä ja
3. edistää Suomessa Itämeren alueen muihin osiin kohdistuvaa tietämystä ja harrastusta.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö ylläpitää Suomen Itämeri-instituuttia¹.

2. Säätiön hallinto

Itämeri-instituutin säätiön sääntöjen 5 §:n mukaan säätiön asioita hoitaa ja sitä edustaa kolmeksi vuodeksi kerrallaan valittu hallitus, johon kuuluu seitsemästä yhteentoista jäsentä.

Tampereen kaupunginhallitus valitsi kokouksessaan 30.1.2006 säätiölle 11-jäsenisen hallituksen vuosiksi 2006-2008. Hallitukseen valittiin Tampereen yliopiston ehdottamana dosentti *Helena Rytövuori-Apunen*, Tampereen teknillisen yliopiston ehdottamana professori *Seppo Pohjolainen*, Tampereen kauppakamarin ehdottamana varatoimitusjohtaja *Kristiina Jaatinen* sekä muiksi jäseniksi kaupunginsihteeriksi *Maria Länsiö*, edunvalvontapäällikkö *Pentti Hämäläinen*, lähetystöneuvos *Tauno Pesola*, neuvotteleva virkamies *Barbro Widing*, johtaja *Stefan Widomski*, FT *Tom Frisk*, yhteyspäällikkö *Pekka Salminen* sekä markkinointijohtaja *Reijo Määttä*. Säätiön hallitus valitsi kokouksessaan 20.4.2006 hallituksen puheenjohtajaksi varatoimitusjohtaja *Kristiina Jaatisen* ja varapuheenjohtajaksi kaupunginsihteeriksi *Maria Länsiön*. Säätiön asiamiehenä toimii *Pertti Paltila*.

Tampereen kaupunginhallitus on nimennyt säätiön varsinaisiksi tilintarkastajiksi tarkastamaan tilejä ja hallintoa hallituksen toimikaudeksi (2006-2008) toiminnanjohtaja *Harri Sandellin* ja HTM-tilintarkastaja *Mario Gyllingin* ja sekä varatilintarkastajiksi revisori *Paavo Ovaskaisen* ja HTM-tilintarkastaja *Seppo Penttisen*.

¹ Itämeri-instituutin säätiön hallitus päätti kokouksessaan 20.4.2006 muuttaa Itämeri-instituutin nimen Suomen Itämeri-instituutiksi ja tehdä nimenmuutoksen edellyttämän muutoksen säätiön sääntöihin. Ehdotus nimen muuttamiseksi esitettiin Itämeri-instituutin maaliskuussa 2006 valmistuneessa viestintäsuunnitelmassa. Nimenmuutoksella haluttiin saada instituutin suomenkielinen nimi vastaamaan täysin instituutin englanninkielistä nimeä, The Baltic Institute of Finland, sekä korostaa instituutin valtakunnallista asemaa Suomessa. Patentti- ja rekisterihallitus vahvisti sääntömuutoksen 9.6.2006.

3. Suomen Itämeri-instituutti

Suomen Itämeri-instituutin keskeinen päämäärä on edesauttaa konkreettisten yhteistyöhankkeiden käynnistymistä Itämeren piirissä sekä edistää suomalaisten toimijoiden osallistumista Itämeren alueen yhteistyöhön. Verkosto-organisaationa toimiva Suomen Itämeri-instituuttiideoi, suunnittelee, käynnistää ja koordinoi kansainvälisiä yhteistyöhankkeita Itämeren alueella niin teollisuuden, kaupan ja muiden palveluelinkeinojen, tutkimuksen, julkisen hallinnon kuin kulttuurinkin aloilla. Suomen Itämeri-instituutin keskeiset toimintamuodot ovat projektit, foorumit, tietopalvelut ja koulutus.

Instituutin toiminta kattaa maantieteellisesti koko Itämeren alueen – Pohjoismaat, Baltian maat, Luoteis-Venäjän sekä Puolan ja Saksan pohjoiset osat. Sisällön puolesta instituutin projektien teemat ulottuvat tietoyhteiskunnasta ympäristöön sekä innovaatioyhteistyöstä viennin edistämiseen. Suomen Itämeri-instituutti on toiminut perustamisestaan vuodesta 1994 lähtien aktiivisesti Itämeren alueen kansainvälisissä yhteistyöverkostoissa.

Suomen Itämeri-instituutin kansainvälinen tunnettavuus on laajaa ja yhteistyöverkostot kattavia. Valtakunnallisesti toimiva instituutti on Suomen johtavia Itämeri- ja lähialueyhteistyötoimijoita. Itämeren alueen nopeasti kasvavasta merkityksestä ja kiinnostavuudesta huolimatta instituutti oli vuonna 2006 edelleen ainoa puhtaasti laaja-alaiseen Itämeren alueen yhteistyöhön keskittyvä organisaatio Suomessa. Suomen Itämeri-instituutilla on pitkä kokemus ja vahvat referenssit konkreettisen ja tuloksellisen Itämeren alueen yhteistyön edistäjänä. Itämeren alueen kehittyessä jatkuvasti yhä merkittävämmäksi ja yhtenäisemmäksi eurooppalaiseksi suuralueeksi, näkymät myös Suomen Itämeri-instituutin kansallisen ja kansainvälisen aseman edelleen vahvistumisen ja toiminnan laajenemisen suhteen ovat erittäin myönteiset.

3.1. Henkilöstö

Suomen Itämeri-instituutin johtajana toimii VTM *Esa Kokkonen*. YTM *Minna Hanhijärvi* hoitaa instituutin projektijohtajan tehtäviä (virkavapaalla 1.9.2006 – 1.9.2008). Lisäksi instituutissa työskentelevät projektijohtaja HuK *Katja Kaunismaa*, projektipäällikkö HTM *Johanna Leino*, projektikoordinaattori Fil. yo. *Taneli Dobrowolski*, projektitutkija *Minna Säpyskä* ja harjoittelija *Julia Lihhatsjova*. Vuonna 2006 instituutissa työskenteli myös projektiassistentti *Teele Pehk*.

Instituutin kirjanpidosta vastaa Pirkanmaan Kirjanpito Oy.

Instituutin toimitilat sijaitsevat Tampereella Matkailutalossa, osoitteessa Verkatehtaankatu 2.

4. Toiminta

Itämeren alueen positiivinen kehitys ja jatkuvasti tiivistyvä yhteistyö eri sektoreilla loivat erinomaiset puitteet Suomen Itämeri-instituutin toiminnalle myös vuonna 2006. Vahva talouskasvu, kilpailukyky sekä kehittyneet yhteistyörakenteet ovat tehneet Itämeren alueesta laajentuvan Euroopan unionin johtavan suuralueen, jonka osaamisesta ja alueellisen yhteistyön malleista ollaan kiinnostuneita Euroopan ulkopuolellakin. Alueen vahvan talouskehityksen lisäksi Euroopan unionin laajentuminen ja kehittyvä EU-Venäjä –yhteistyö – joka useilla aloilla kulminoituu juuri Itämeren alueelle – ovat korostaneet Itämeren alueen poliittista merkitystä. Itämeren alueen ympäristöongelmat ovat myös nousseet yhä vahvemmin esille julkisessa keskustelussa, ja yhteisiä ratkaisuja yhteisiin ongelmiin haetaan entistäkin määrätietoisemmin. Euroopan unionin Pohjoisen ulottuvuuden politiikkaa on uudistettu, Euroopan parlamentissa on

laadittu Itämeri-strategia ja alueen eri maissa on käynnistetty Itämeri-ohjelmia, -strategioita ja projekteja enemmän kuin koskaan aikaisemmin.

Suomen Itämeri-instituutti on vahvasti mukana Itämeren alueen uuden aallon yhteistyössä. Instituutin toiminta ja merkitys ovat kasvaneet samaa tahtia Itämeren alueen nopean kehityksen kanssa. Vuonna 2006 instituutin projektit ja tapahtumat muodostivat edustavan ja monipuolisen esimerkin uuden aallon Itämeri-yhteistyöstä. Instituutin projektituottojen kokonaismäärä kasvoi vuoteen 2005 verrattuna yli 30 prosenttia, ollen yhteensä noin 1,8 miljoonaa euroa.

Instituutin toiminta painottui toisaalta monenkeskisiin Itämeren alueen EU-hankkeisiin ja toisaalta kahdenväliseen yhteistyöhön Pietarin alueella. Hanketeemoista innovaatioyhteistyö ja yritysten kansainvälistyminen nousivat yhä vahvemmin instituutin perinteisempien hanketeemojen, tietoyhteiskunnan ja ympäristön, rinnalle. Hankkeiden rahoituslähteistä tärkeimpinä säilyivät edellisvuoden tapaan EU:n Interreg III –ohjelmat, ministeriöiden lähialue- ja vienninedistämisrahoitus sekä yritysrahoitus. Instituutin valmistelemien hanke-esitysten hyväksymisaste säilyi myös vuonna 2006 erittäin korkeana. Intensiivisen hankkeiden toteutusvaiheen lisäksi vuoden 2006 aikana instituutissa luotiin vahvaa pohjaa myös tulevalle kasvulle uusien hankkeiden valmistelun ja yhä laajempien yhteistyöverkostojen kautta.

Toiminnan monipuolisuuden, tehokkaan projektinhallinnan, avoimuuden ja helposti lähestyttävyyden sekä laajojen yhteistyöverkostojensa avulla Suomen Itämeri-instituutti vahvisti vuonna 2006 edelleen asemaansa keskeisenä suomalaisena Itämeren alueen yhteistyön asiantuntijaorganisaationa ja kansainvälisen projektinhallinnan ja -rahoituksen osaajana.

5. Projektit

5.1. Challenge of eCitizen –Promoting eGovernment Actions in European Cities 2005-2007

Suomen Itämeri-instituutin suunnittelema ja vetämä eCitizen-yhteistyöhanke käynnistyi tammikuussa 2005. Kolmivuotinen hanke hyväksyttiin rahoitettavaksi EU:n Interreg III C pohjoinen – ohjelmasta. Hankkeen kokonaisbudjetti on 1,32 miljoonaa euroa, josta EU:n rahoitusosuus on 722 000 euroa. Yhteistyössä on mukana Suomen Itämeri-instituutti Lead Partnerina ja 11 partnerikaupunkia seitsemästä Euroopan maasta: Tampere, Turku ja Vaasa Suomesta; Vilna ja Kaunas Liettuasta; Tartto Virosta; Is Fyn Tanskasta; Sheffield Englannista; Bologna ja Trento Italiasta sekä Pietari Venäjältä.

Hankkeen tavoitteena on edistää kaupunkien sähköisen hallinnon, eGovernment, sekä siihen liittyvien sähköisten palveluiden kehittämistä ja tiedottamista kaupunkilaisille yhteistyössä eurooppalaisten kaupunkien ja asiantuntijoiden kanssa. Partnerikaupungeilla on kullakin käynnissä eritasoisia tietoyhteiskuntahankkeita ja –aktiviteetteja, joista saatuja kokemuksia ja käytännön tietoa pyritään jakamaan ja hyödyntämään. Hankkeen resursseilla partnerit ovat voineet kehittää edelleen jo käynnissä olevia sähköisen hallinnon ja sähköisten palveluiden toimenpiteitään sekä kokeilla uusia innovatiivisia pilottipalveluita.

Projektin tapahtumat vuonna 2006

Suomen Itämeri-instituutti on jatkanut projektin hallinnointia vuoden 2005 alussa muokatun hankesuunnitelman mukaisesti. Hankkeen Internet ja intranet (baltic.moodle.fi) – sivustoja on ylläpidetty. Hankkeesta laadittiin kaksi edistymisraporttia, joista toinen palautettiin maaliskuussa 2006 ja toinen syyskuussa 2006. Toisen hankevuoden kuluessa hankepartnerit keskittyivät omien

eGovernment -hankkeittensa eteenpäin viemiseen, ja esimerkiksi Turku sai valmiiksi oman virkamiehen sähköisen työpöytänsä. Tartto puolestaan keskittyi mobiilipalveluidensa kehittämiseen, ja sai valmiiksi Tartton WAP-portaalin osana hanketta. Tampere on keskittynyt kansalaisaktiivisuuden kehittämiseen luomalla siihen tarkoitettuja eOsallistumisen työkaluja. Partnereiden yhteisenä tuotoksena valmistui tutkimus "eGovernment Actions in Europe – Best European " IS Fynin johdolla. Hanke järjesti kaksi opintomatkaa, jotka olivat avoimia kaikille partnereille: ensimmäisen Pietariin lokakuussa ja toisen Turkuun joulukuussa. Hankkeen ohjausryhmä kokoontui kaksi kertaa, ensimmäisen kerran Tartossa Itämeren kaupunkien liiton UBC:n tietoyhteiskuntakomission vuosikokouksen yhteydessä maaliskuussa, ja toisen kerran Pietarissa hankkeen opintomatkan yhteydessä lokakuussa.

5.2. VBN InnoReg – Strengthening Via Baltica Nordica Macro-Region through Regional Innovation Promotion

Suomen Itämeri-instituutin ja Pirkanmaan liiton välillä sovittiin keväällä 2005 yhteistyöstä Via Baltica Nordica -makroalueen innovaatioyhteistyötä tukevan hankkeen valmistelussa niin, että Suomen Itämeri-instituutti tulisi toimimaan hankkeen vastuullisena vetäjänä ja Pirkanmaan liitto partnerina.

Tammikuussa 2006 käynnistynyt VBN InnoReg –hanke hyväksyttiin Itämeren alueen Interreg III B -ohjelman ohjauskomiteassa joulukuussa 2005. Hankkeeseen osallistuu alueviranomaisia, yliopistoja ja teknologiakeskuksia yhteensä kymmeneltä alueelta seitsemästä Itämeren alueen maasta: Etelä-Pohjanmaa, Häme ja Pirkanmaa Suomesta, Tartton alue Virosta, Rigan alue Latviasta, Kaunasin alue Liettuasta, Podlaskie Puolasta sekä Brandenburgin ja Mecklenburg-Vorpommerin alueet Saksasta.

Hankkeen tavoitteena on edistää Via Baltica Nordica –vyöhykkeellä sijaitsevien alueiden yhteistyötä innovaatioympäristöjensä kehittämisessä ja tätä kautta lisätä kilpailukykyä ja työllisyyttä Itämeren alueella.

Projektin tapahtumat vuonna 2006

Suomen Itämeri-instituutti viimeisteli hankesuunnitelman yhdessä partnereiden kanssa. Sopimus rahoittajan ja instituutin välillä saatiin allekirjoitettua huhtikuussa 2006. Hankkeelle suunniteltiin tilaustyönä logo, esitteet ja juliste sekä avattiin oma kotisivu ja intranet-sivusto. Virallisesti hanke käynnistyi maaliskuun lopulla Tampereella järjestetyllä kolmen päivän kick off –seminaarilla, jonka yhteydessä pidettiin myös ensimmäinen hankkeen ohjausryhmän kokous. Hankkeen toinen partnereiden yhteinen projektikokous järjestettiin Tartossa marraskuussa.

Vuoden 2006 aikana partnerialueet ovat analysoineet innovaatiostandardien vahvuuksia ja kehittämistarpeita sekä järjestäneet seminaareja ja keskustelutilaisuuksia laajalle joukolle alueiden innovaatio toimijoita. Analyysityön tulokset julkaistaan hankkeen kotisivulla vuoden 2007 lopussa, jolloin valmistuu myös ulkopuolisella konsultilla teetettävä yhteenveto ja strateginen analyysi alueiden yhteistyömahdollisuuksista innovaatioiden edistämisessä. Vuonna 2006 partnerit käynnistivät myös useita pilottihankkeita, joilla tuetaan innovaatioiden hyödyntämistä alueilla. Käynnistyneitä pilottitoimia ovat muun muassa siemenrahasto aloitteleville yrityksille, yrityksille järjestettävät innovaatiosesiot ja innovaatioiden edistäminen pienissä maaseutualueen yrityksissä.

Lokakuussa järjestetty opintomatka Suomeen tarjosi partnereille vertailukelpoisen kuvan alueellisten innovaatiojärjestelmien ja teknologiakeskusten kehittämisestä kolmessa erilaisessa Suomen kaupungissa (Tampere, Seinäjoki, Espoo).

Kahden vuoden pituisen VBN InnoReg -hankkeen kokonaisbudjetti on noin 1,1 miljoonaa euroa, josta EU-rahoituksen osuus on yhteensä 675 750 euroa.

5.2.1. SPb InnoReg – Promoting Regional Innovation System in St.Petersburg through Transnational Cooperation

Heinäkuussa 2006 avautunut erityinen Tacis-rahoituksen hakukierros Interreg IIIB ohjelmassa tarjosi mahdollisuuden hyödyntää VBN InnoReg -hankkeesta saatuja kokemuksia myös Pietarin kanssa tehtävälle innovaatioyhteistyölle. Suomen Itämeri-instituutti laati SPb InnoReg -hankkeen rahoitushakemuksen ja kokosi hankkeelle sopivat partnerit Suomesta, Saksasta ja Venäjältä. Hankehakemus lähetettiin syyskuussa ja se hyväksyttiin Itämeren alueen Interreg III B -ohjelman ohjauskomiteassa joulukuussa 2006.

Vuoden 2007 syksyllä käynnistyvän SPb InnoReg -hankkeen tavoitteena on kehittää kilpailukykyä ja innovaatiojärjestelmää Pietarin alueella. Hankkeessa tehdään tiivistä yhteistyötä jo käynnissä olevien VBN InnoReg ja BaltMet Inno –hankkeiden kanssa, joista jälkimmäinen keskittyy Itämeren alueen metropolien innovaatioyhteistyön edistämiseen. SPb InnoReg -hankkeen partnereita ovat Suomesta Helsingin kaupunki, Culminatum Oy, Tampereen yliopisto, Hermia Yrityskehitys Oy, Seinäjoen Teknologiakeskus Oy ja Lappeenranta Innovation Oy, Venäjältä Pietarin kaupunki ja St. Petersburg Foundation for SME Development sekä Saksasta Wista Management, Teknologiakeskus Warnemünde ja ITC Bentwisch.

Kaksivuotisen SPb InnoReg –hankkeen kokonaisbudjetti on 625 000 euroa, josta Tacis-rahoituksen osuus on noin 460 000 euroa. Suomen Itämeri-instituutti on hankkeen vastuullinen vetäjä ja vastaa sen koordinoinnista.

5.3. Promoting Intellectual Property Protection and Related Public Awareness Raising in St. Petersburg

Suomen Itämeri-instituutin koordinoimassa hankkeessa on vahvistettu Pietarin kaupungin, Tanskan ja Suomen yhteisvoimin immateriaalioikeuksien (immaterial property rights, IPR) suojaamis- ja puolustusmekanismeja Pietarissa. Hankkeessa on myös suunniteltu julkisuuskampanja aiheeseen liittyvän tietoisuuden lisäämiseksi. Hanke käynnistyi syksyllä 2005, ja sen aikana on vaihdettu ja levitetty tietoa, kokemuksia ja parhaita käytäntöjä immateriaalioikeuksien suojaamis- ja valvontajärjestelmän kehittämisestä. Hankkeen ensimmäinen osa päättyi vuoden 2006 lopussa, ja neuvottelut vuosina 2007-2009 toteutettavan jatkohankkeen rahoituksesta käynnistettiin jo keväällä 2006.

Hankkeen kansainvälinen yhteistyö on edistänyt paikallisten päättäjien, viranomaisten ja asiantuntijoiden kykyä suunnitella, hallinnoida ja arvioida paikallista immateriaalioikeuksien suojaamis- ja valvontajärjestelmää, siihen kuuluvia juridisia rakenteita, aiheeseen liittyvää koulutusta sekä immateriaalioikeuksiin liittyvää tiedon välittämistä. Ajantasaisen informaation pohjalta voitiin suunnitella ja toteuttaa koulutusta, seminaareja, verkostoyhteistyömalli immateriaalioikeusjärjestelmän toimijoille sekä julkisuuskampanja, joka tähtää immateriaalioikeuksien rikkomisen, piratismiin sekä väärennösten vastustamiseen Pietarissa.

Patentti- ja rekisterihallitus, Hermia Yrityskehitys Oy sekä Papula-Nevinpat Oy ovat tuoneet hankkeeseen alan suomalaista huippuasiantuntemusta ja osallistuneet hankkeen käytännön toteutukseen. Hankkeen venäläinen avainkumppani on ollut Pietarin kaupunki, joka

yhteistyökumppaniensa Baltic Research Centerin ja Saint-Petersburg Information and Analytical Centerin (IAC), avustuksella on vastannut hankkeen käytännön toteuttamisesta Venäjällä. Tanskan patentti- ja tuotemerkkivirasto on toiminut hankkeen paikallisena koordinaattorina Tanskassa ja vastannut hankkeen tanskalaisen toiminnan koordinoinnista. Projektia ovat rahoittaneet yhteistyössä kauppa- ja teollisuusministeriö, Tanskan elinkeinoministeriö sekä Pietarin kaupunki.

Instituutin IPR-hanke on saamassa jatkoa vuosina 2007-2009. Hankkeen rahoituksesta on neuvoteltu kauppa- ja teollisuusministeriön ja Pohjoismaiden ministerineuvoston kanssa.

Projektin tapahtumat vuonna 2006

Seminaari Pietarissa 6.4.2006

Hankkeen yhteydessä järjestettiin laajamittainen ja arvovaltainen IPR-aiheinen seminaari Smolnassa Pietarissa 6.4.2006. Seminaarissa käsiteltiin ja keskusteltiin hankkeen ensimmäisistä tuloksista sekä yleisestä tilanteesta Pietarin alueen immateriaalioikeusasioissa. Seminaariin keräsi yhteensä noin 80 osallistujaa. Seminaarin avauspuheenvuorot pitivät Pietarin varakuvernööri *Mihail Osejevski*, Suomen Itämeri-instituutin johtaja *Esa Kokkonen*, sekä Pietarin talous-, teollisuus-, ja kauppakomitean puheenjohtaja *Nikolai Arhipov*, joka samalla toimi myös kokouksen puheenjohtajana. Venäläisten ja suomalaisten IPR-asiantuntijoiden lisäksi seminaarissa alusti myös Yhdysvaltain tekijänoikeusviraston *David Carson*. Seminaari keräsi runsaasti mediahuomiota ja YLE kuvasi seminaarin yhteydessä piratisminvastaisesta työstä Pietarissa kertovan uutisraportin, joka esitettiin YLE:n pääuutislähetyksessä 6.4.2006.

IPR-raportin julkaiseminen

Hankkeen yhteydessä valmisteltu *Protecting and Enforcing Intellectual Property Rights in Today's Russia Case: City of St. Petersburg* –raportti julkaistiin toukokuussa 2006. Hankkeen partneriorganisaatioiden asiantuntijoiden voimin valmistellussa raportissa käsitellään IPR-järjestelmän tilaa Venäjällä ja erityisesti Pietarissa, hankkeen kokemusten ja tiedonvaihdon pohjalta. Raportti on julkaistu englanniksi sekä venäjäksi ja se on ladattavissa Suomen Itämeri-instituutin kotisivuilta.

Workshop –seminaari Pietarissa 11.9.2006

Hankkeen yhteydessä järjestettiin ajankohtaisia asioita käsitellyt workshop –tilaisuus Pietarissa, IAC:n tiloissa 11.9.2006. Seminaarin kolmessa työryhmässä käsiteltiin IPR-kompetenssin kehittämistä, IPR-oikeusjärjestelmän vahvistamista sekä IPR-tietoisuuden lisäämistä. Seminaarin ja työryhmätapaamisten tavoitteena oli kerätä yhteen aktiivisimpia pietarilaisia IPR-toimijoita ja keskustella heidän kanssaan IPR-järjestelmän kehittämiseen liittyvistä käytännön toimenpiteistä. Tilaisuudessa myös valittiin osallistujat IPR-verkoston ohjausryhmään.

IPR-verkoston ensimmäinen kokous 31.10.2006

Pietarin IPR-verkoston ensimmäinen kokous järjestettiin Pietarin kaupungin organisoimana Smolnassa 31.10.2006. Kokouksen tavoitteena oli keskustella ja suunnitella toimenpiteitä, jotka mahdollistaisivat pysyvän IPR-verkoston toimimisen Pietarissa. Seminaarissa, johon osallistui noin 15 henkilöä, puheenvuoronsa pitivät Pietarin kaupungin edustajien lisäksi Tanskan patentti- ja rekisterihallituksen *Jörgen Hansen*, Suomen Itämeri-instituutin edustajat *Katja Kaunismaa* ja *Taneli Dobrowolski*, sekä joukko edelliseen työryhmätapaamiseen osallistuneita, pietarilaisten IPR-asioiden kanssa tekemisissä olevien yritysten edustajia. Tapaamisessa käytti puheenvuoron myös Venäjän Duuman tekijänoikeusasioiden neuvoston asiantuntijajäsen *Gennadi Klimov*. Kokouksessa todettiin, että pysyvälle IPR-verkostolle on Pietarissa tarvetta, ja että kokouksia on syytä jatkaa myös tulevaisuudessa.

5.4. Ilmanlaadun hallintajärjestelmien kehittäminen Pietarissa - Pietarin ja suomalaisten kaupunkien välinen ympäristöyhteistyöhanke 2004-2006

Instituutin vetämä Pietarin ja suomalaisten kaupunkien välinen ympäristöyhteistyöhanke Pietarin kaupungin ilmanlaadun hallintajärjestelmien kehittämiseksi hyväksyttiin osaksi Suomen ympäristöministeriön ja Pietarin kaupungin ympäristökomitean välistä ns. City Twinning -ohjelmaa elokuussa 2004, ja hankkeelle haettiin rahoitusta ympäristöministeriöstä. Lopullinen päätös hankkeen rahoittamisesta saatiin lokakuussa 2004.

Hankkeen tavoitteena on ollut edistää kaupunkiyhteistyötä sekä suomalaisten ja pietarilaisten ilmanlaatuasiantuntijoiden kokemusten ja tiedonvaihtoa. Hankkeen keskeisinä yhteistyöosapuolina Suomessa ovat olleet Tampereen kaupunki sekä Imatran kaupunki, joka on esitellyt kaupungin ilmanlaadun valvonnan yhteistyötä Svetogorskin kanssa. Suomen Itämeri-instituutti on vastannut hankkeen suunnittelusta ja käytännön toteutuksesta. Tampereen kaupungin ympäristönvalvontayksikkö on osallistunut hankkeen sisällön suunnitteluun, järjestänyt vierailun Tampereelle sekä esitellyt seminaareissa kaupungin ilmanlaadun valvontajärjestelmää. Ilmanlaadun suomalaisesta asiantuntemuksesta ovat vastanneet Ilmatieteenlaitos ja YTV. Helsingin kaupungin ympäristökeskus on ollut mukana hankkeessa asiantuntijana ilmanlaatatietojen hyödyntämisestä kaupunkitasolla. Pietarissa hankkeen yhteistyöosapuolena on ollut kaupungin ympäristökomitea, joka on osallistunut hankkeen ensisijaisen sisällön määrittelyyn City Twinning -yhteistyön puitteissa.

Projektin tapahtumat vuonna 2006

Vuoden 2006 alussa viimeisteltiin hankkeen keskeinen tuotos, suomalaisten ja Pietarin ympäristökomitean asiantuntijoiden yhteistyönä valmisteleva kattava perusselvitys Pietarin kaupungin ilmanlaadun hallintajärjestelmästä sekä ilmanlaatatietojen tiedottamisesta. Selvityksessä pyrittiin kartoittamaan nykyinen järjestelmä, sen mahdolliset puutteet ja kehitystarpeet sekä mahdollisuudet yhteistyöhön suomalaisten ja muiden eurooppalaisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Selvityksen tarkoituksena oli luoda tiedollinen pohja, jonka perusteella voitiin tehdä suosituksia paikallisiksi toimenpiteiksi sekä yhteistyötavoitteiksi ilmanlaadun hallintajärjestelmän parantamiseksi sekä uusien ja innovatiivisten tiedottamismenetelmien käyttöönottamiseksi. Selvitys julkaistiin hankkeen internetsivuilla että painettuna julkaisuna maaliskuussa 2006.

Projektin loppuseminaari järjestettiin Pietarissa maaliskuussa 2006, jolloin esiteltiin yhteisesti tuotettu selvitys. Tuolloin keskusteltiin myös tarkemmin hankkeen jatkosta, ja todettiin että hankkeen yhteistyökumppanit ovat halukkaita jatkamaan yhteistyötä myös projektin päätyttyä. Keskustelujen perusteella, osana projektia valmisteltiin myös jatkohankerahakemus, joka toimitettiin Suomen ympäristöministeriölle keväällä 2006.

5.5. Alueiden välisen ilmanlaadun hallinnan edistäminen Itämeren alueella - Pietarin ja suomalaisten kaupunkien välinen ympäristöyhteistyöhanke 2006-2008

Hanke on syntynyt suoraan jatkona aiemmalle Pietarin kanssa toteutetulle ilmanlaatuhankeelle, joka toteutettiin vuosina 2004-2006. Kuten edeltäjänsä, myös nykyistä hanketta toteutetaan Suomen ympäristöministeriön ja Pietarin kaupungin ympäristökomitean välisen City Twinning -ohjelman puitteissa. Päätös hankkeen rahoittamisesta saatiin elokuussa 2006.

Uuden hankkeen hankesuunnitelma pohjautuu suomalaisten ja Pietarin ympäristökomitean asiantuntijoiden väliseen yhteistyöhön sekä asiantuntijoiden yhdessä tekemään Pietarin ilmanlaadun hallintajärjestelmän arviointiin. Kaksivuotisen hankkeen tavoitteena on edistää alueellisten

ympäristönsuojelujärjestelmien kehittämistä kaupunkien välisellä yhteistyöllä Suomessa ja Pietarissa erityisesti ilmanlaadun valvonnan ja hallinnan alalla. Hankkeessa pyritään edistämään kaupunkien ja asiantuntijoiden välistä tiedon- ja kokemustenvaihtoa ja parhaiden käytäntöjen esittelyä ilmanlaadun hallintajärjestelmien kehittämiseksi. Hankkeessa pyritään myös osana projektitoimintoja edistämään ilmanlaatu-tietojen hyödyntämistä sekä tiedottamista kansalaisille. Tältä osin kaupunkiyhteistyöhön kutsutaan mukaan myös muita Itämeren alueen kaupunkeja. Hankkeessa pyritään luomaan edellytykset kansainväliselle ympäristöyhteistyölle erityisesti alueellisella tasolla kaupunkien välillä. Hankkeen tulosten pohjalta on tarkoituksena laajentaa yhteistyötä laajaksi eurooppalaiseksi kehityshankkeeksi

Hankkeessa käynnistetään käytännön tason yhteistyö ilmanlaadun seurannan ja mallintamisen osalta Pietarin ilmanlaadun hallintajärjestelmistä tehdyn selvityksen tulosten pohjalta. Tavoitteena on asiantuntijayhteistyön avulla turvata ilmanlaadun seurannan ja mallintamisen vertailtavuus ja korkealaatuisuus. Hankkeessa pyritään vahvistamaan yhteistyötä ilmanlaadun seurannan kehittämiseksi sekä ilmanlaadun parantamiseksi Itämeren alueella ja varmistamaan projektikumppaneiden ja asiantuntijoiden välisen yhteydenpidon jatkuvuus ja säännöllisyys. Hankkeessa pyritään edistämään myös Pietarin kaupunginhallinnossa eri hallinnonalojen ja viranomaisten välistä yhteistyötä, ajantasaisen ilmanlaatu-tiedon ja terveysvaikutusten tiedottamista sekä episodisuunnitelmien tekemistä.

Projektin tapahtumat vuonna 2006

Projekti käynnistyi kick-off –tapaamisella Pietarissa 12.-13.9.2006. Tuolloin täsmennettiin hankkeen toimintasuunnitelmaa sekä valittiin yhteisten mittauksen suoritusta varten soveltuvat mittausasemat. Lokakuussa toteutetun Ilmatieteen laitoksen asiantuntijavierailun jälkeen passiivikeräimillä suoritettavat mittaukset saatiin alkuun jo lokakuussa. Valmistelut kaasumaisten aineiden mittaukseen aloitettiin nekin jo kick-offin yhteydessä. Ilmanlaadun mallinnuksen asiantuntijat tapasivat Helsingissä 19.-20.12.2006, jolloin Ilmatieteen laitoksen mallinnusasiantuntijat esittelivät Pietarin ympäristökomitean asiantuntijoille mallinnusmenetelmiään ja mallinnuksen hyödyntämistä Suomessa. Myös tuossa tapaamisessa tarkennettiin edelleen vuoden 2007 toimintasuunnitelmaa.

5.6. ePietari II -pilottihanke tietoyhteiskuntakehityksen vauhdittamiseksi Pietarissa 2006-2007

Instituutin koordinoima, Tampereen ja Pietarin kaupunkien välisen tietoyhteiskuntakumppanuuden puitteissa valmisteltu kaksivuotinen ePietari II – pilottihanke käynnistyi helmikuussa 2006 jatkaakseen hankkeen ensimmäisen vaiheen toimintoja. Kuten edeltäjänsäkin, ePietari II –hanketta rahoittaa Suomen liikenne- ja viestintäministeriö osana Suomen lähialueyhteistyöohjelmaa. Lopullinen päätös hankkeen rahoittamisesta saatiin maaliskuussa 2006. Hankkeen pääyhteistyökumppaneita Pietarista ovat Pietarin kaupungin informaatio- ja viestintäkomitea ja sen alainen informaatio-analyttinen keskus. Suomalaisesta asiantuntemuksesta vastaa pääosin Insta DefSec Oy.

ePietari -pilottihankkeessa aloitettua kehitystyötä ja pilottivaiheen tuloksia hyödynnetään hankkeessa siten, että asiantuntijayhteistyö keskittyy kahteen painopistealueeseen: kaupungin hallinnon sähköisen toimintaympäristön (eGovernment) ja kansalaisille tarjottavien julkisten palveluiden (eCitizen) kehittämiseen. Hankkeessa pyritään kehittämään Pietarin kaupungin julkisia palveluita siten, että ne vastaavat kaupungin sähköisen hallinnon kehittämissuunnitelmia, toimintaohjelmia sekä konkreettisia tavoitteita tieto- ja viestintäteknologioiden hyödyntämiseksi kansalaispalveluiksi. Tavoitteena on tehostaa kaupungin hallinnon toimintatapoja ja prosesseja sekä toisaalta parantaa kaupunkilaisille tarjottavia asiointipalveluja ja niiden laatua. Hankkeessa on myös tavoitteena luoda Pietarin kaupungin tuella kumppanuudet paikallisten yritysten ja mukana olevien

suomalaisten asiantuntijayritysten välille siten, että niiden välisellä yhteistyöllä taataan Pietarin kaupungin sähköisen hallinnon jatkokehitys. Kriteerinä on julkisten palveluiden ja kaupungin hallinnon toimintojen tehostaminen ja läpinäkyvyyden parantaminen sekä julkisen ja yksityisen sektorin välisen yhteistyön edistäminen.

Hankkeen kohderyhmät ovat Pietarin kaupunginhallinnon tietoyhteiskunta-asioista vastaavat viranomaiset ja päättäjät, julkisten palvelujen tuottajat ja pienet ja keskiuuret teknologia-alan yritykset.

Projektin tapahtumat vuonna 2006

ePietari II -hanke käynnistyi helmikuussa 2006. Hankkeen ensimmäisenä tavoitteena oli saattaa loppuun hankkeen ensimmäisen vaiheen älykorttikokeilu, ja tämän tavoitteen saavuttamiseksi tehtiin työtä alkuvuosi 2006. Elokuussa 2006 järjestettiin ePietari -pilottikortin demonstraatiotilaisuus Pietarissa. Tuolloin liikenne- ja viestintäministeriön edustajalle sekä muille osallistujille esiteltiin pilottikortti, sen taustalla toimiva tekninen järjestelmä, kortin varsinainen käyttö sekä kuultiin hankkeen partnereiden kokemuksia hankkeesta.

ePietari –pilottikortin koekäyttövaihe, jonka oli määrä tapahtua vuoden 2006 kuluessa, jäi lopulta kesken, johtuen Venäjän lainsäädännön muutoksista, Pietarin informaatio- ja viestintäkomitean organisaatiomuutoksista sekä kaupungin toteuttamasta ns. miljoonakorttihankkeesta. ePietari –korttipilotin kokemukset koottiin raportiksi, jonka toteuttamisesta vastannut suomalainen asiantuntija keräsi raporttiin järjestelmän luomisen eri vaiheet, toteutuksen aikana kerätyt kokemukset sekä ne syyt, jotka johtivat jakelun ja itse koekäytön estymiseen. Raportti valmistui vuoden 2006 lopussa.

Hankkeen puitteissa on tavattu vuoden 2006 kuluessa useaan otteeseen. Hankkeen ohjausryhmä kokoontui ensimmäisen kerran Helsingissä marraskuussa 2006, IST 2006 –konferenssin yhteydessä. Tuolloin järjestettiin myös hankkeen pietarilaisille asiantuntijoille esittelyjä onnistuneista suomalaisista sähköisistä palveluista. Nämä esittelyt ovat olleet hyödyksi kun hankkeessa toteutettava sähköinen pilottipalvelu on valittu alkuvuodesta 2007. Loppuvuodesta 2006 alettiin myös valmistella Pietarissa järjestettävää mittavaa suomalaisen tietoturvaosaamisen esittely- ja kontaktitapahtumaa, *Finnish IT Security Show'ta*. Erinomaisesti onnistunut tapahtuma järjestettiin Pietarissa 7.2.2007.

5.7. Pohjoisen ulottuvuuden kansalaisjärjestöhanke

Suomen Itämeri-instituutti on osallistunut aktiivisesti vuosittain pidettäviin Itämeren maiden kansalaisjärjestöfoorumeihin. Itämeren alueen ympäristöjärjestöjen yhteistyötä edistävää hanketta suunniteltiin foorumissa syntyneiden ajatusten pohjalta yhteistyössä venäläisen Chudskoye Project –järjestön kanssa vuoden 2004 keväästä lähtien.

Suomen Itämeri-instituutin ja venäläisen Chudskoye Project- järjestön yhteistyöhanke *Northern Dimension NGOs: Enhancing Cross-border Cooperation between Finnish, Estonian and Northwest Russian Environmental NGOs* käynnistyi helmikuussa 2005 ja jatkui vuoden 2006 loppuun. Hanke sai rahoitusta Suomen ulkoasiainministeriön kansalaisjärjestöjen lähialueyhteistyöohjelmasta.

Hankkeen päätavoitteena on parantaa ympäristöjärjestöjen toimintaedellytyksiä Luoteis-Venäjällä, luoda pysyviä kansalaisjärjestöverkostoja ympäristöalalla sekä yleisesti vahvistaa kansalaisyhteiskunnan asemaa pohjoisen ulottuvuuden alueella.

Hankkeessa järjestettiin suomalaisille, luoteisvenäläisille ja virolaisille ympäristöjärjestöille suunnattu kesäkoulu Pihkovassa 25.–29.8.2005. Tämän lisäksi Suomen Itämeri-instituutti on hankkeen aikana tuottanut www-palvelun (www.baltic.org/ngo), jossa on tietoa suomalaisista, virolaisista ja venäläisistä ympäristöjärjestöistä ja niiden toiminnasta sekä näkemyksistä alueen ympäristöongelmiin. Hankkeessa mukana olleet järjestöt ovat kirjoittaneet vuoden 2006 aikana sivustolle artikkeleita omista yhteistyökokemuksistaan alueella. Sivustoa ylläpitää hankkeen aikana ja sen päättymisen jälkeen Suomen Itämeri-instituutti. Itämeri-instituutti on myös auttanut järjestöjä omassa hankesuunnittelussaan.

5.8. Stroifinex 1 –rakennustarvikealan vientirengas Pietariin

Huhtikuussa 2003 käynnistynyt hanke jatkui myös vuonna 2006 seuraavien viiden yrityksen kesken: SPU Systems Oy, Orima-Tuote Oy, Lammin Ikkuna Oy, Findur HT Oy ja Suomen KL-Lämpö Oy. Instituutti vastaa vientirengaan hallinnoinnista. Vientirengas jatkuu myös vuonna 2007.

5.9. Stroifinex 2 –rakennustarvikealan vientirengas Pietariin

Venäjän rakennusmarkkinoiden vahvan kasvun myötä myös kiinnostus vientirengastoimintaa kohtaan kasvoi rakennusalan yritysten keskuudessa. Instituutin hallinnoima käynnistyikin toinen rakennustarviketeollisuuden vientirengas Venäjälle tammikuussa 2006. Kauppa- ja teollisuusministeriön tukemaan Stroifinex 2 –vientirengaseen osallistuivat vuonna 2006 FP-Tuotteet Oy, Dekotel Coatings Oy, Karelment Oy, Kimmingin Mökkinikkari Oy ja Polarstone Oy. Vientirengas jatkuu myös vuonna 2007.

5.10. EkoFinnex –ympäristöalan vientirengas Puolaan

Vuoden 2004 alussa alkanut EkoFinnex-vientirengas jatkui myös vuoden 2006 aikana. Vientirengaseen osallistuvat seuraavat yritykset: Proventia Automation Oy / Master Automation Oy, Proventia Solutions Oy, Finnkatalyt Oy, Laitex Oy, Doranova Oy ja Nimatek Oy. Instituutti vastasi vientirengaan hallinnoinnista.

5.11. IT Sweden 2 - informaatioteknologian vientirengas Ruotsiin

Heinäkuussa 2005 käynnistynyt instituutin toinen informaatioteknologian vientirengas Ruotsiin jatkui myös vuoden 2006 aikana. Vientirengaseen osallistuivat aluksi Ellibs Oy, Ubisecure Solutions Oy, Pixoi Oy ja Information Chain Management Finland Oy:n, SW-Development Oy ja Smilehouse Oy. Instituutti toimi kauppa- ja teollisuusministeriön rahoittamana hankkeen hallinnoijana.

5.12. Baltic Sea ICT –ICT-alan vientirengas Itämeren alueelle

Itämeren alueen ICT-markkinoihin keskittyvä Baltic Sea ICT –vientirengas käynnistyi huhtikuussa 2006. Instituutin hallinnoimaan ja kauppa- ja teollisuusministeriön tukemaan hankkeeseen osallistuivat D-Fence Oy, DP Group Oy, Wapice Oy ja Vioteq Oy.

5.13. IT Poland - informaatioteknologian vientirengas Puolaan

Osa aiemmin toteutetun IT Sweden –vientirengaan yrityksistä osoitti kiinnostusta myös muita Itämeren alueen maita – erityisesti Puolaa – kohtaan, ja helmikuun alussa 2005 käynnistyi IT Poland –vientirengas ensimmäisellä puolen vuoden jaksolla. Vientirengaan tulokset olivat heti alusta alkaen erittäin hyviä, ja rengas jatkoi toimintaansa vuoden pituisella kaudella elokuusta 2005 lähtien. Kauppa- ja teollisuusministeriön tukemaan IT-Poland –vientirengaaseen osallistuivat vuoden 2006 aikana seuraavat yritykset: Profit Software Oy, Icecom Oy, Seasan House Oy, Ortikon Interactive Oy, Netseal Mobility Technologies-NMT Oy ja DynaRoad Oy. Myös IT Poland –vientirengassa instituutti vastasi hallinnoinnista

6. Foorumitoiminta

Vuoden 2006 aikana instituutti järjesti yhdessä yhteistyökumppaneidensa kanssa useita kokouksia, seminaareja, workshopeja ja kontaktitapahtumia niin Suomessa kuin muuallakin Itämeren alueella.

- Pietarin ilmanlaatuhankkeen loppuseminaari Pietarissa 27.-28.3.2006
- VBN InnoReg-hankkeen kick-off -seminaari Tampereella 28.-30.3.2006
- eCitizen-hankkeen ohjausryhmän ja Itämeren kaupunkien liiton tietoyhteiskuntakomission kokoukset Tartossa 30.3.-1.4. 2006
- IPR-hankkeen seminaari Pietarissa 4.-7.4.2006
- Tampere-Pietari –ohjausryhmän kokous Pietarissa 28.4.2006
- VBN InnoReg –hankkeen study tour Suomessa (Tampere, Seinäjoki, Helsinki) 4.-6.10.2006
- eCitizen-hankkeen study tour ja ohjausryhmän kokous Pietarissa 19.-20.10.2006
- IPR-hankkeen verkostokokous Pietarissa 31.10.2006
- VBN InnoReg –hankkeen joint meeting ja ohjausryhmän kokous Tartossa 7.-10.11.2006
- ePietari-hankkeen koulutustilaisuus ja ohjausryhmän kokous Helsingissä 22.-24.11.2006

Suomen Itämeri-instituutti järjesti yhteistyössä Tampereen ammattikorkeakoulun, Tampereen yliopiston ja pietarilaisen *Institute of Regional Innovation Systems* –organisaation kanssa korkeatasoisen suomalais-venäläisen innovaatiofoorumin Tampereella 14.-15.9.2006. Foorumi koostui Vapriikissa 14.9. pidetystä seminaarista, venäläisten ja suomalaisten innovaatio toimijoiden kahdenvälisistä tapaamisista sekä 15.9. järjestetyistä venäläisten osallistujien vierailuista tamperelaisiin yliopistoihin ja teknologiakeskuksiin. Foorumi onnistui erinomaisesti ja sitä voidaan pitää erittäin ajankohtaisen teemansa yhtenä tähän saakka korkeatasoisimpana ja osallistujajoukoltaan monipuolisimpana tapahtumana Suomessa. Instituutti sai foorumista erinomaista palautetta, ja foorumi loi hyvän pohjan konkreettisille innovaatioalan yhteistyöhankkeille Pietarin kanssa. Foorumin seminaariosuudessa alusti korkeatasoinen joukko suomalaisia ja venäläisiä innovaatio toimijoita, ja osallistujia oli yhteensä noin 100. Yhtenä seminaarin pääpuhujana oli Pietarin kaupungin talous-, tiede- ja teknologia-asioista vastaava varakuvernööri *Mihail Osejevski*. Osejevski tapasi Tampereen vierailunsa yhteydessä myös

Tampereen kaupungin ja Tampereen kauppakamarin johtoa sekä Sitran, Tekesin ja osaamiskeskusohjelman edustajia.

7. Koulutus

Vuoden 2006 aikana instituutin edustajat toimivat kouluttajina tai alustajina seuraavissa Itämeren alueen yhteistyöhön, kansainväliseen projektinhallintaan ja EU-rahoitukseen liittyvissä tilaisuuksissa:

- Johanna Leino esitteli Tampereen kaupunkia ja instituuttia matkailumessuilla Lodzissa 3.-5.3.2006
- Johanna Leino luennoi hankerahoitusmahdollisuuksista Itämeren alueella Jyväskylän aikuisopistossa 31.3.2006
- Esa Kokkonen esitteli Tampere-Pietari –yhteistyötä Leningrad oblastin ja Tampereen ammattikorkeakoulun järjestämässä *"Finnish-Russian seminar on e-municipal services"* –seminaarissa Pietarissa 27.4.2006
- Johanna Leino esitteli instituutin VBN InnoReg -hanketta *"Baltic Sea Interreg III B Project Conference"* –tapahtumassa Malmössä 16.-17.5.2006
- Johanna Leino toimi *Kilpailukyky ja työllisyys* –teemaryhmän toisena vetäjänä Etelä-Suomen ja Viron Interreg IIIA –konferenssissa Turussa 18.-19.5.2006
- Esa Kokkonen luennoi Itämeren alueen ympäristöyhteistyöstä STETEn *"Models for Cross-border Cooperation"* –seminaarissa Pihkovassa 20.5.2006
- Esa Kokkonen alusti Itämeren alueen innovaatioyhteistyöstä ja esitteli VBN InnoReg –hanketta. *"Kaupunkiseutujen innovaatiopolitiikka Itämeren alueella"* –seminaarissa Helsingissä 1.6.2006
- Esa Kokkonen ja Minna Hanhijärvi vetivät kansainvälisen projektinhallinnan koulutusosion *Cross-border University* –hankkeen (CBU) kesäkoulussa Pietarin valtionyliopistolla 15.-16.6. 2006. Kesäkoulu kuului Tampereen yliopiston koordinoimaan kansainvälisten suhteiden alan CBU-ohjelmaan. Koulutukseen osallistui noin 40 suomalaista ja venäläistä opiskelijaa.
- Esa Kokkonen osallistui Baltic Development Forumiin ja Pietarin valtionyliopiston järjestämään *"Making the Baltic Sea Region the Arena for True Cooperation"* –konferenssiin Pietarissa 17.-19.9. 2006. Kokkonen toimi konferenssin *"North West Russia as a Gateway to Knowledge and Global Markets"* -osion puheenjohtajana.
- Johanna Leino esitteli VBN InnoReg –hanketta Helsingin kaupungin ja Culminatium Oy:n järjestämässä BaltMet Inno –seminaarissa Helsingissä 31.10.2006. Seminaari järjestettiin osana Baltic Development Forum –tapahtumaa.
- Taneli Dobrowolski luennoi kansalaisjärjestötoiminnasta Venäjällä Suomi-Venäjä –seuran Etelä-Suomen piirijärjestön isännöimässä seminaarissa Kouvolassa 4.11.2006
- Esa Kokkonen osallistui Suomen Ateenan suurlähetystön, Kreikan ulkoministeriön ja

kreikkalaisen *International Centre for Black Sea Studies* –think tankin järjestämään ”*European Regionalism: Perspectives from Northern Europe and the Black Sea*” –seminaariin Ateenassa 20.11.2006. Kokkonen luennoi seminaarissa Itämeren alueen yhteistyöstä otsikolla ”*Baltic Sea Cooperation as a Benchmark for European Regional Cooperation*”. Seminaarissa avautui monia mielenkiintoisia yhteistyömahdollisuuksia Mustanmeren ja Itämeren alueiden välillä.

7.1. Artikkelit, media

- Minna Hanhijärven ja ilmatieteenlaitoksen Harri Pietarilan kirjoitus ilmanlaadun parantamiseen liittyvästä yhteistyöstä Pietarissa julkaistiin Helsingin Sanomien vieraskynä-palstalla 31.3.2006
- Esa Kokkosen artikkeli Itämeren alueesta ja Itämeri-yhteistyöstä julkaistiin *Transatlantic Monthly* –newsletterissä maaliskuussa 2006. Newsletteriä julkaisee European Union Center of Excellence at Texas A&M University.
- YLE:n tv-uutiset teki instituutin IPR-seminaarin yhteydessä piratisminvastaisesta työstä Pietarissa kertovan uutisraportin, joka esitettiin YLE:n pääuutislähetyksessä 6.4.2006
- Turun Sanomat 9.7.2006, ”*Talousihme haastaa Itämeren*”, artikkeli Itämeren alueen talouskasvusta ja kestävästä kehityksestä, Esa Kokkosen haastattelu
- Tampere Business –lehti 2/2006, artikkeli instituutista
- Aamulehti 15.9.2006, artikkeli instituutin suomalais-venäläisestä innovaatiofoorumista, Pietarin varakuvernöörin Mihail Osejevskin haastattelu
- Turun Sanomat 21.9.2006, ”*Pietarin asema vahvistuu Itämeren maiden yhteistyössä*”, Esa Kokkosen haastattelu Pietarin Itämeri-konferenssin yhteydessä
- Kouvolan Sanomat haastatteli Taneli Dobrowolskia Suomi-Venäjä –seuran Kouvolaossa 4.11.2006 pidetystä lähialueseminaarista tekemässään artikkelissa 5.11.2006
- Katja Kaunismaata haastateltiin Suomen ja Venäjän välisestä yhteistyöstä Tampereen alueen paikallisen Diggari –digi-tv-kanavan venäjänkielisiin uutisiin 27.11.2006

8. Muu toiminta

8.1. Suomen Itämeri-instituutin viestintäsuunnitelma

Suomen Itämeri-instituutin uusi viestintäsuunnitelma laadittiin helmi-maaliskuussa 2006. Viestintäsuunnitelmalla täsmennettiin instituutin profiili ja brändin identiteetti. Aluksi laadittiin kuva instituutin nykytilasta, tulevaisuuden haasteista ja uhkista. SWOT-analyysiä jatkettiin kuiluanalyysillä, jonka avulla täsmennettiin tavoite ja pyrittiin hahmottamaan viestinnän esteet ja haasteet etukäteen. Kuiluanalyysin avulla saatiin selville ne keinot ja perusviestit, joiden avulla päästiin viestinnälliseen tavoitteeseen. Lopuksi suunnitelmassa esiteltiin toimenpide-ehdotukset, joiden avulla instituutin viestinnällistä profiilia ja brändiä ylläpidetään.

Viestintäsuunnitelma koostettiin yhteisten workshop-tilaisuuksien avulla. Workshop-tilaisuuksia vetivät ja viestintäsuunnitelman koostivat *Iisa Pajula*, *Pekka Putkinen* ja *Jussi Rossi* Ideatoimisto Oy:stä. Ohessa tiivistelmä viestintäsuunnitelman pääkohdista:

Brändin olemus: Suomen Itämeri-instituutti on arkipäivän diplomaatti

Suomen Itämeri-instituutti on arvostettu ja puolueeton toimija, joka edustaa Suomea Itämeren alueella. Instituutin toiminta nojaa konkreettisiin toimenpiteisiin.

Arkipäivän diplomaatilla viitataan Suomen Itämeri-instituutin tehtävään Suomen edustajana ja etujen ajajana kansainvälisillä foorumeilla ja Itämeren alueella. Organisaation toiminta ei kuitenkaan ole passiivista edustamista, vaan arkipäivällä viitataan juuri aktiiviseen tekemiseen. Suomen Itämeri-instituutti on salonkikelpoinen ruohonjuuritason vaikuttaja ja toimija, joka verkottaa, avaa mahdollisuuksia ja rakentaa kansainvälisiä yhteyksiä.

Suomen Itämeri-instituutin perusviestit

Brändin identiteetistä on jalostettu Suomen Itämeri-instituutille seuraavat perusviestit:

- instituutti on koko Itämeren alueen avarakatseinen ja luotettu edustaja.
- instituutti yhdistää tarpeet, asiantuntijat ja mahdollisuudet kansainvälisesti vaikuttavaksi ja tehokkaaksi toiminnaksi.
- instituutti on helposti lähestyttävä ja avoin yhteistyön mahdollistaja.

Vientisuunnitelman suositusten perusteella instituutin nimi muutettiin Suomen Itämeri-instituutiksi ja instituutin logo ja visuaalinen ilme uudistettiin.

8.2. Tampereen hakemus Euroopan vuoden 2011 kulttuuripääkaupungiksi

Tampere haki Euroopan vuoden 2011 kulttuuripääkaupungiksi. Suomen Itämeri-instituutti oli vahvasti mukana hakemusprosessissa vuosien 2005-2006 aikana. Kaupunginjohtaja Jarmo Rantasen asettaman kulttuuripääkaupunkihankkeen valmistelutyöryhmän 8.6.2005 julkaisemassa raportissa Itämeri-instituutin säätiota ehdotettiin yhtenä vaihtoehtona Tampereen kulttuuripääkaupunkihankkeen hallinnosta vastaavaksi organisaatioksi. Instituutti ilmoitti Tampereen kaupungille olevansa erittäin kiinnostunut tästä mahdollisuudesta ja toimittavansa asiasta esityksen Tampereen kaupungille alkuvuodesta 2006.

Instituutin esitys Tampereen kulttuuripääkaupunkihankkeen hallinnon järjestämiseksi valmistui helmikuussa 2006. Raportin laativat Itämeri-instituutin säätion toimeksiannosta organisaatioviestinnän asiantuntijat YTM *Pekka Putkinen* ja HM *Jussi Rossi* Ideatoimisto Putkinen & Rossi Oy:stä ja johtamisen ja organisoimisen asiantuntijat KTT, dosentti *Heidi Keso*, KTT, dosentti *Hanna Lehtimäki* ja KTT *Tarja Pietiläinen* Life Works Consulting Oy:stä. Selvityksen tavoitteena oli:

- selvittää Itämeri-instituutin säätion mahdollisuudet toimia kulttuuripääkaupunkihankkeen hallinnosta vastaavana organisaationa
- luodata aiempien Euroopan kulttuuripääkaupunkien kokemuksia, löytää tätä kautta parhaita käytäntöjä sovellettavaksi Tampereen hankkeeseen ja peilata Itämeri-instituutin soveltuvuutta tehtävään
- esittää ehdotus organisaatorakenteeksi
- tukea osaltaan Tampereen hakemusta vuoden 2011 kulttuuripääkaupungiksi

Vaikka opetusministeriön valinta Suomen ehdokkaaksi vuoden 2011 kulttuuripääkaupungiksi osuikin Turkuun, avasi mukanaolo Tampere 2011 –projektissa instituutille merkittävästi uusia kontakteja ja mahdollisuuksia erityisesti kulttuurialan kansainvälisessä yhteistyössä. Instituutti hyödyntää parhaillaan Tampere 2011 -projektin antia erityisesti Luova Tampere –ohjelman kanssa valmisteltavissa kulttuurivientihankkeissa.

8.3. St. Petersburg-Tampere Knowledge Society Partnership

Vuonna 2002 allekirjoitettiin Tampereen ja Pietarin kaupunkien välinen ICT- ja tietoyhteiskunta-alan yhteistyöpöytäkirja ja laadittiin sitä tukeva *St. Petersburg-Tampere Knowledge Society Partnership* –toimintasuunnitelma. Instituutti on vastannut vuodesta 2003 lähtien Tampereen ja Pietarin kaupunkien välisen tietoyhteiskuntakumppanuuden koordinoinnista, sihteeristö- ja tiedonvälitystehtävistä sekä projektisuunnitteluun ja kansainväliseen projektinhallintaan ja -rahoitukseen liittyvistä asiantuntijatehtävistä Tampereella.

Vuonna 2006 Tampereen ja Pietarin välisen tietoyhteiskuntakumppanuuden puitteissa Itämeri-instituutti veti ePietari II- ja IPR-hanketta sekä Pietarin osalta myös eCitizen-hanketta. Kumppanuuden puitteissa ideoitiin ja valmisteltiin myös uusia yhteishankkeita esimerkiksi innovaatioyhteistyöhön ja sähköisiin palveluihin liittyen.

Tietoyhteiskuntakumppanuutta varten on perustettu Pietarin ja Tampereen kaupunkien välinen ohjausryhmä, jonka puheenjohtajana vuonna 2006 toimi Tampereen keskuseudun EU-toimiston EU-asiamies *Markku Valtonen*. Instituutin johtaja *Esa Kokkonen* on ohjausryhmän jäsen. Vuonna 2006 ohjausryhmä kokoontui Pietarissa 28.4.2006.

8.4. Itämeren kaupunkien liiton UBC:n tietoyhteiskuntakomissio

Instituutti on toiminut vuoden 2003 syksystä lähtien Itämeren kaupunkien liiton tietoyhteiskuntakomission (UBC IS COM) sihteeristönä, Pietarin kaupungin toimiessa komission puheenjohtajana. Instituutille on avautunut komission kautta uusia yhteistyösuhteita ja verkostoja, joita voidaan hyödyntää myös instituutin omien hankkeiden valmistelussa ja toteutuksessa. Erinomainen esimerkki tästä on instituutin vuonna 2005 käynnistynyt eCitizen-hanke.

8.5. Pietarin toimisto

Suomalaisten kaupunkien ja muiden toimijoiden yhteistä Pietarin toimistoa on valmisteltu Helsingin johdolla syksystä 2006 alkaen. Toimistoon ovat alkuvaiheessa lähdössä mukaan Helsinki, Tampere ja Kotka. Instituutti on tiiviisti mukana toimiston valmisteluissa ja vienyt asiaa eteenpäin Tampereella yhdessä Tampereen kaupungin kanssa. Toimisto on tarkoitus käynnistää vuoden 2007 loppuun mennessä aluksi väliaikaisissa tiloissa ja siirtyä vuosina 2008-2009 Pietarissa avattavaan uuteen Suomi-taloon.

8.6. Luova Tampere –kulttuurivientihanke

Tampereen kaupungin elinkeinopoliittinen Luova Tampere –ohjelma käynnistyi syksyllä 2006. Ohjelman kulttuuriteollisuus-teema-alueen yhtenä tavoitteena on kulttuuriteollisuuden kansainvälistäminen ja viennin edistäminen. Syksyn 2006 aikana Luova Tampere –ohjelma ja Suomen Itämeri-instituutti kartoittivat Tampereen seudun kulttuuritoimijoiden kansainvälistymismahdollisuuksia ja -tarpeita sekä olemassa olevan kansainvälisen toiminnan tilaa. Kartoituksessa keskityttiin alkuvaiheessa seuraavaan neljään kulttuuriteollisuuden alaan: *muotoilu ja taideteollisuus, peliteollisuus, klassinen musiikki ja popmusiikki*. Syksyn aikana järjestettiin keskustelutilaisuuksia em. alojen keskeisten tamperelaisten toimijoiden kanssa ja sovittiin jatkotoimenpiteistä kunkin alan osalta. Tavoitteena on myös laatia hanke-ehdotus Luova Tampere –ohjelmalle varsinaisten kulttuuriteollisuuden kansainvälistymis- ja vienninedistämishankkeiden ja -tapahtumien valmistelua ja toteuttamista varten.

8.7. Tampereen Nuorkauppakamarin vienti- ja ympäristöpalkintoraati

Esa Kokkonen oli Tampereen Nuorkauppakamarin vuoden 2006 vienti- ja ympäristöpalkintoraadin jäsenenä. Palkintoraadin muita jäseniä olivat toimitusjohtaja *Jari Jokilampi* Pirkanmaan Yrittäjistä, johtaja *Vesa Kaasalainen* Professia Oy:stä ja toimitusjohtaja *Tommi Rasila* Tampereen Kauppakamarista. Tampereen Nuorkauppakamarin vientipalkinto jaettiin nyt 39. kerran ja ympäristöpalkinto jaettiin 18. kerran. Vientipalkinnon 2006 sai A-Insinöörit Oy Tampereelta ja ympäristöpalkinto 2006 myönnettiin nokialaiselle Molok Oy:lle.

8.8. Seminaari- ja konferenssimatkat

Vuoden 2006 aikana instituutin edustajat osallistuivat seuraaviin tilaisuuksiin ja tapahtumiin Itämeren alueella:

- eCitizen-hankkeen kokous Odensessa 19.1.2006
- Interreg IIIB Lead Partner -seminaari Rostockissa 19.-20.1.2006
- eCitizen-hankkeen kokous Vilnassa 24.1.2006
- Innovaatiofoorumien valmistelukokouksia sekä ePietari-projektin kokous Pietarissa 8.-9.2.2006
- Solteq Oy:n Baltia-seminaari Tampereella 14.2.2006
- Liettuan suurlähetystön Liettuan kansallispäivän vastaanotto Helsingissä 15.2.2006
- Seminaari EU:n uuden ohjelmakauden alueellisen yhteistyön Tavoite 3 –ohjelmasta Helsingissä 16.2.2006
- Info- ja keskustelutilaisuus Tampereen kaupungin EU-projekteista 7.3.2006
- *EU-tukien tulevaisuus – Miten käy Suomen - entä Pirkanmaan?* –seminaari Tampereella 9.3.2006
- Puolan suurlähettilään vierailu Tampereen kauppakamarissa 9.3.2006
- Ulkoministeriön Puola-seminaari Helsingissä, 13.3.2006
- IPR- ja ePietari-hankkeiden kokoukset Pietarissa 13.-14.3.2006
- eTampere-voorumi Tampereella 15.3.2006
- Pirkanmaan aluekehittäjien ja kv-verkoston *Luova, kansainvälinen hanke* -seminaari Ylöjärvellä, 4.4.2006
- Venäjän talouspäivät –foorumi Helsingissä 19.4.2006
- Tampereen ammattikorkeakoulun T&K –päivä Ikaalisissa 24.4.2006
- *Tampere Region Day* –tapahtuma Riiassa 26.4.2006

- *Finnish-Russian seminar on e-municipal services* –seminaari Pietarissa 27.4.2006
- *Baltic Sea Interreg Lead Partner* –seminaari Rostockissa 27.4.2006
- UM:n järjestämä *Pohjoinen ulottuvuus Suomen Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajakaudella vuonna 2007* –tilaisuus Helsingissä 5.5.2006
- Globalisaatio-iltapäivä Tampereella 16.5.2006
- *Baltic Sea Interreg III B Project Conference* –tapahtuma Malmössä 16.-17.5.2006
- Etelä-Suomen ja Viron Interreg IIIA –konferenssi Turussa 18.-19.5.2006
- STETEn *Models for Cross-border Cooperation* –seminaari Pihkovassa 20.5.2006
- *Kulttuurihankkeiden rahoitusmahdollisuudet* -seminaari Tampereella 24.5.2006
- Interreg III C –ohjelman viestintäkoulutus lead partnereille Wienissä 12.-13.6.2006
- Baltic Development Forumin illallistilaisuus Helsingissä 31.8.2006
- Teknologiakeskus Hermian 20-vuotisjuhlat Tampereella 5.9.2006
- *IPR at the Crossroads* –seminaari Helsingissä 7.9.2006
- *Making the Baltic Sea Region the Arena for True Cooperation* –konferenssi Pietarissa 17.-19.9.2006
- Tammerkosken Nuorkauppakamarin *Luovat johtajat* –seminaari Tampereella 18.9.2006
- Interreg III B / Tacis –konsultaatiotilaisuus hakijoille Riassa 22.9.2006
- Itämeren kauppakamarijärjestön BCCA:n *Economic Forum* Turussa 22.9.2006
- VBN InnoReg –hankkeen kokous Kaunasissa 9.-10.10.2006
- VBN InnoReg –hankkeen kokous Bialystokissa 25.-26.10.2006
- *Baltic Development Forum* –konferenssi Helsingissä 29.-31.10.2006
- *BaltMet Inno* –seminaari Helsingissä 31.10.2006
- Suomi-Venäjä –seuran koulutusseminaari Kouvolassa 4.11.2006
- Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenian *Common Language –Seminar on Finnish-Russian Project Cooperation* Lahdessa 14.11.2006
- Interreg III C –ohjelman foorumi Lillessä 15.-16.11.2006
- EU-Venäjä –kansalaisjärjestöfoorumi Lahdessa 17.-18.11.2006
- *European Regionalism: Perspectives from Northern Europe and the Black Sea* –seminaari Ateenassa

20.11.2006

- IST-konferenssi Helsingissä 22.-24.11.2006
- EuroMed –seminaari Tampereella 27.11.2006
- EU:n alueiden komitean *Thriving Cities: Urban areas as drivers for EU competitiveness* –seminaari Tampereella 12.12.2006

8.9. Vuoden 2006 aikana valmisteltuja uusia hankkeita

- SPb InnoReg – Promoting Regional Innovation System in St.Petersburg through Transnational Cooperation (EU:n Tacis-ohjelma)
- Enhancing Intellectual Property Rights Competence and Cooperation in St. Petersburg, Finland, Denmark and Sweden (Pohjoismaiden ministerineuvosto, KTM)
- Ulkomaalaisten osaaminen hyödyksi Pirkanmaalla (Tampereen kaupunki, Unipoli)
- Strengthening CBC Centers Cooperation in the Northern Dimension Area (Pohjoismaiden ministerineuvosto)
- Luova Tampere – kulttuuriteollisuuden kansainvälistymis- ja vienninedistämishanke 2007-2008
- Ammatillisen täydennyskoulutuksen kehittäminen Pietarissa
- Uudet Itämeren alueen vientirenkaat

9. Säätiön talous

Säätiön talous pysyi kertomusvuonna vakaana.

Tilikauden alijäämä on 51.673,14 euroa. Alijäämä katetaan aikaisempien tilikausien ylijäämillä. Alijäämä muodostuu sisäasiainministeriön instituutin eCitizen-hankkeelle vuonna 2005 maksaman - vuoden 2005 toimintaan kohdistuvan - ennakkomaksun siitä osuudesta, jonka instituutti on maksanut hankepartnereille sovittujen raportointi- ja maksatusaikataulujen mukaisesti vuoden 2006 aikana, ja jota ei oltu otettu huomioon vuoden 2005 tilinpäätöksessä (yhteensä noin 56.000,00 euroa).

Säätiön peruspääoma 27.987,98 euroa on talletettuna Nordea Pankissa peruspääoman arvon turvaavalla tavalla.

Tampereella, 20.4.2007

Hallituksen jäsenet ja asiamies:

Kristiina Jaatinen

Maria Länsiö

Helena Rytövuori-Apunen

Seppo Pohjolainen

Pentti Hämäläinen

Barbro Widing

Stefan Widomski

Tauno Pesola

Tom Frisk

Pekka Salminen

Reijo Määttä

Pertti Palttila